

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

**Про затвердження Правил етичної поведінки депутатів
Одеської обласної ради VIII скликання**

Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», з метою зміцнення довіри громадян до Одеської обласної ради, забезпечення ефективної депутатської діяльності та уніфікації вимог до депутатів Одеської обласної ради обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Правила етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання (додається).
2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань регламенту, місцевого самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації.

*Проект рішення підготовлено апаратом
обласної ради та внесено головою
обласної ради*

ПРАВИЛА **етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання**

1. Загальні положення

1.1. Правила етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання (далі – Правила) є узагальненням етичних норм та правил поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання (далі – депутатів), яких вони повинні дотримуватись під час виконання депутатських повноважень та є узагальненням стандартів депутатської етики та етичної поведінки депутатів, якими їм рекомендується керуватися під час здійснення депутатської діяльності, виконання депутатських повноважень, покладених на них Конституцією України, законами України та волею виборців України.

Правила впроваджуються з метою підвищення рівня довіри мешканців територіальних громад Одеської області до обласної ради та депутатів, підвищення персональної відповідальності депутатів, подальшого забезпечення відкритості у їх діяльності під час виконання депутатських повноважень, а також для попередження випадків порушення депутатами депутатської, службової та професійної етики.

1.2. Правила ґрунтуються на Конституції України, законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції» та інших нормативних актах.

1.3. Мета Правил - встановлення стандартів та правил поведінки для врегулювання ситуацій етичного характеру, що виникають в процесі здійснення депутатами повноважень, покладених на них Конституцією України, законами України та волею виборців.

2. Значення термінів, які вживаються у цих Правилах

Етичні правила ділової поведінки – норми належної поведінки, які забезпечують сумлінне виконання депутатських обов'язків і дотримання встановлених обмежень у своїй діяльності на основі відповідності поведінки етичним нормам.

Корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може

вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Лобіювання - скоординована практика обстоювання інтересів або чинення тиску на депутатів, державних службовців, посадових осіб на користь того або іншого рішення.

3. Загальні вимоги стосовно поведінки депутата

У своїй діяльності депутат повинен:

- захищати інтереси територіальних громад Одеської області та безпосередньо своїх виборців;
- керуватися інтересом і благом територіальної громади, яку він представляє;
- знати положення Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, які є підставою для його діяльності;
- виконувати свої обов'язки ретельно, зі старанням, з наміром звітувати за прийняті рішення;
- знати і розуміти демократичні принципи місцевого самоврядування;
- взаємодіяти з іншими інституціями громадянського суспільства, громадськими організаціями та органами самоорганізації населення;
- не вдаватися до дій, які могли б спонукати інших до порушення положень законів України і цих Правил.

Депутат у своїй діяльності має бути зразком гідності, чесності, порядності та професіоналізму.

4. Принципи, якими повинен керуватися депутат під час виконання своїх обов'язків

1. Відданість інтересам територіальних громад Одеської області.
2. Сумлінність.
3. Доброчесність та прозорість.
4. Об'єктивність та неупередженість.
5. Відповідальність та підзвітність перед територіальними громадами Одеської області.
6. Публічність.
7. Чесність.
8. Компетентність.

5. Порядок застосування цих Правил

У разі порушення депутатом Одеської обласної ради цих Правил головуєчий на пленарному засіданні Одеської обласної ради або постійна комісія обласної ради з питань регламенту, місцевого самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації (далі - Комісія) може застосувати до нього заходи впливу у порядку, визначеному цими Правилами.

6. Етичні правила поведінки депутатів

Виконання обов'язків

Депутати повинні:

- неухильно дотримуватись Конституції України, законів України, Регламенту Одеської обласної ради та вимог цих Правил;
- виконувати свої обов'язки в інтересах територіальних громад, держави;
- проявляти високі моральні якості та здійснювати свою діяльність відповідно до загальнолюдських цінностей;
- з повагою ставитись до членів територіальної громади, один до одного незалежно від статті, політичних або релігійних уподобань;
- тримати в таємниці відомості, які стали відомі завдяки здійсненню повноважень, якщо ці відомості складають державну, службову або комерційну таємницю, конфіденційну інформацію, іншу інформацію з обмеженим доступом, встановлену законами України «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про захист персональних даних».

6.2. Публічна поведінка

Депутати повинні:

- своєю поведінкою подавати приклад доброчесності, неупередженості та справедливості;
- утримуватись від дій, які можуть зашкодити позитивному іміджу Одеської обласної ради та її виконавчому апарату;
- утримуватись від дій, заяв та вчинків, що здатні скомпрометувати його самого та виборців, яких він представляє;
- використовувати у публічних виступах лише правдиві та перевірені відомості;
- у разі використання в публічних виступах неправдивих або неперевірених фактів зобов'язаний публічно визнати некоректність своїх висловлювань.

6.3. Поводження на засіданнях обласної ради, засіданнях постійних комісій та інших утворених радою органах

6.3.1. Поведінка депутатів та відносини між депутатами будуються на основі принципу рівності.

Кожен депутат зобов'язаний лояльно ставитися до інших депутатів незалежно від їхнього соціального та майнового статусу, раси, віку і статі, етнічного походження, політичних та релігійних переконань.

Депутати повинні здійснювати свою роботу, керуючись принципами вільного колективного обговорення, поваги до плюралізму поглядів і думок, недопущення конфліктів, подолання суперечностей у позиціях депутатів шляхом дискусій та компромісів.

Депутат не може нав'язувати свою позицію шляхом застосування погроз, ультиматумів та інших подібних дій.

6.3.2. Беручи участь у пленарних засіданнях Одеської обласної ради, засіданнях постійних та тимчасових контрольних комісій обласної ради та інших утворених нею органах, депутати повинні дотримуватися дисципліни та норм етики і, зокрема, правил, передбачених Регламентом Одеської обласної ради та цими Правилами, проявляти ввічливість, толерантність, тактовність та повагу до головуючого на засіданні, депутатів та інших осіб, присутніх на засіданні.

6.3.3. Не допускаються індивідуальні та колективні дії депутатів, спрямовані на зрив чи створення перешкод у проведенні засідань. Зокрема, забороняється:

- 1) виступати без дозволу головуючого, в тому числі з питань, що не стосуються визначеного порядку денного;
- 2) порушувати встановлені Регламентом порядок та вимоги стосовно виступів;
- 3) перешкоджати викладенню або сприйняттю виступу (вигуками, оплесками, звуковими пристроями, вставанням, розмовами по мобільному телефону тощо);
- 4) використовувати образливі висловлювання та непристойні слова, закликати до незаконних і насильницьких дій, допускати образи на адресу інших депутатів або інших осіб, державних органів, підприємств, установ та організацій;
- 5) використовувати в своїх промовах недостовірні та неперевірені відомості;
- 6) вносити до зали засідань та використовувати під час проведення засідань плакати, лозунги, гучномовці, інші предмети та технічні засоби, які не мають на меті забезпечення нормотворчої діяльності, чи навпаки створювати перешкоди у роботі технічного обладнання, що необхідне для проведення засідань;
- 7) цілеспрямовано чинити дії, наслідком яких може бути пошкодження або знищення майна Одеської обласної ради або майна, яке обласною радою орендується.

6.3.4. У разі порушення вимог, викладених у цьому підрозділі, головуючий на пленарному засіданні має право:

- 1) закликати депутатів до порядку;
- 2) винести усне зауваження депутату;
- 3) піддати депутата публічному осуду шляхом оголошення про порушення на пленарному засіданні;
- 4) звернутися до постійної комісії обласної ради з питань регламенту, місцевого самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації зі скаргою про порушення цих Правил та проханням надати оцінку вчиненим діям та винести

рішення про притягнення депутата (депутатів), що порушив (порушили) вимоги цих Правил, до відповідальності;

5) закрити пленарне засідання з підстав, передбачених Регламентом обласної ради.

6.4. Відносини з виборцями

Депутати є відповідальними перед виборцями і їм підзвітні.

Депутати повинні:

- нести відповідальність перед своїми виборцями за обіцянки, дані в період передвиборчої кампанії;

- будувати свою роботу з виборцями поважаючи та уважно ставлячись до особистості незалежно від віку, статі, соціального статусу, партійної приналежності тощо;

- вивчати потреби територіальних громад, інформувати про них Одеську обласну раду та її виконавчий апарат, брати безпосередню участь у їх вирішенні;

- вивчати громадську думку;

- проводити прийоми виборців, розглядати та надавати відповіді на звернення у строки та в порядку, визначені законодавством;

- забезпечувати конфіденційність інформації, що стосується приватного життя, честі та гідності виборців та яка стала відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків і не розголошувати її без згоди особи, яка цю інформацію надала;

- з повагою ставитись до прав, обов'язків та законних інтересів виборців, їх об'єднань, не допускати проявів бюрократизму та байдужості;

- сприяти доступу до публічної інформації;

- звітувати перед виборцями не рідше ніж 1 раз на рік.

6.5. Звітування про свою роботу перед виборцями

6.5.1. Депутати повинні періодично, але не рідше одного разу на рік, звітувати про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян.

6.5.2. Звіт депутата обласної ради повинен містити відомості:

- про діяльність депутата у раді та в її органах, до яких його обрано;

- про роботу депутата у виборчому окрузі;

- про прийняті радою та її органами рішення;

- про хід виконання рішень, прийнятих радою та її органами;

- про особисту участь депутата в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу.

6.5.3. Депутат обласної ради не пізніше як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб.

6.5.4. Депутат обласної ради інформує раду та її виконавчі органи про результати обговорення його звіту, зауважень і пропозицій, висловлених виборцями

на адресу ради та її органів, а також про доручення, дані депутатові у зв'язку з його депутатською діяльністю.

6.5.5. З метою дотримання вимог Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», забезпечення відкритості діяльності обласної ради та налагодження ефективного діалогу з громадськістю депутати надають до обласної ради інформацію про результати обговорення свого звіту, яка повинна містити дані про:

- дату проведення звіту депутата перед виборцями;
- місце проведення звіту депутата перед виборцями;
- кількість виборців, присутніх на зборах виборців під час звітування депутата;
- зауваження і пропозиції, висловлені виборцями на адресу ради та її органів;
- доручення, дані депутатові у зв'язку з його депутатською діяльністю.

6.6. Голосування на засіданнях

6.6.1. Депутат голосує особисто. На пленарних засіданнях Одеської обласної ради не допускається передоручення щодо голосування іншому депутату або іншій особі.

У разі встановлення таких порушень, факт яких підтверджено документальними доказами або свідченнями очевидців, головуєчий на пленарному засіданні Одеської обласної ради оголошує на пленарному засіданні попередження депутату-порушнику, а інформація про такі факти публікується на офіційному веб-сайті Одеської обласної ради.

6.6.2. Вилучення картки депутата чи перешкоджання здійсненню волевиявлення депутата забороняється.

6.7. Відносини зі ЗМІ

Депутати повинні:

- за наявності інформаційного приводу інформувати ЗМІ про свою діяльність;
- сприяти представникам ЗМІ у здійсненні їх професійних обов'язків;
- надавати повну та вичерпну інформацію ЗМІ (в т.ч. Інтернет виданням) із соціально важливих для територіальних громад питань;
- ставитись до всіх представників ЗМІ неупереджено та з повагою;
- намагатися надавати відповідь на всі звернення ЗМІ, і обов'язково надавати таку відповідь на їх письмові запити;
- захищати інтереси ЗМІ, якщо стали свідком порушення їх законних прав.

6.8. Відносини з органами, що представляють інші гілки влади

Депутати повинні:

- взаємодіяти з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування;
- сприяти встановленню професійних, конструктивних відносин з органами, що представляють інші гілки влади;
- бути коректними та ввічливими у спілкуванні з державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування;

- залучати до своєї діяльності органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування виключно тільки для виконання депутатських повноважень.

6.9. Міжфракційні відносини

Депутати повинні:

- будувати міжфракційні відносини на основі рівноправності;
- виявляти толерантність і повагу до депутатів інших фракцій та груп;
- здійснювати свою роботу, керуючись принципами вільного колективного обговорення, поваги до плюралізму поглядів і думок;
- уникати конфліктів, долати суперечності у позиціях шляхом дискусій та компромісів.

6.10. Відносини депутатів з політичними партіями

6.10.1. Депутати повинні керуватися загальнодержавними інтересами та інтересами територіальних громад Одеської області.

6.10.2. Партійна приналежність не повинна переважати над інтересами територіальних громад Одеської області.

6.11. Зустрічі з іноземними громадянами, перебування в інших державах

Депутати повинні:

- під час зустрічі з іноземними громадянами та в період перебування в іноземних державах у складі офіційних делегацій діяти з усвідомленням того, що вони представляють Україну та уникати дій, що можуть дискредитувати державу;
- у стосунках з органами інших держав захищати незалежність та суверенітет, честь і інтереси України, її громадян.

Всі дії мають бути спрямовані на зміцнення позитивного іміджу України в очах представників іноземних держав та міжнародної спільноти в цілому.

6.12. Правила поведінки в Інтернеті

Депутати повинні:

- під час спілкування в Інтернеті дотримуватись загальних правил етичної поведінки;
- поширювати лише правдиву інформацію та перевірені дані;
- вживати дії з унеможливлення конфліктів, намагатися уникати гострих суперечок;
- дотримуватись нормативної лексики;
- дотримуватись конфіденційності та не розголошувати державну таємницю. Розголошення персональних даних інших осіб є неприпустимим.

7. Етика реалізації прав та повноважень

Депутат має право:

- на повагу особистої гідності, справедливе і шанобливе ставлення до себе з боку колег та громадян;
- на отримання матеріалів та інформації, необхідних для виконання депутатських обов'язків, від відповідних органів влади, підприємств, установ, організацій тощо;
- на приватне життя;
- захищати свої законні права та інтереси в органах влади та у судовому порядку.

8. Запобігання проявам корупції

8.1. Забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

8.2. Депутати повинні:

- неухильно дотримуватись обмежень і заборон, передбачених антикорупційним законодавством України;
- використовувати депутатський мандат виключно для виконання депутатських повноважень;
- уникати дій, спрямованих на спонукання своїх колег, посадових осіб місцевого самоврядування до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності на користь своїх особистих інтересів або інтересів третіх осіб;
- демонструвати своєю поведінкою нетерпимість до будь-яких проявів корупції;
- особистою поведінкою подавати приклад доброчесності, неупередженості та справедливості;
- в установленому законом порядку щороку декларувати свої доходи.

9. Врегулювання конфлікту інтересів

9.1. Депутати зобов'язані:

- 1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;
- 2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі - Національне агентство з питань запобігання корупції чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;
- 3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
- 4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

9.2. Депутати не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб інших осіб до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

10. Отримання подарунків та винагород

10.1. Депутатам забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

1) у зв'язку із здійсненням депутатської діяльності, пов'язаної із виконанням функцій місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває у підпорядкуванні депутата.

10.2. Депутати у разі надходження їм пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

1) відмовитися від пропозиції;

2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;

3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;

4) письмово повідомити про пропозицію голову обласної ради, консультанта-уповноваженого з антикорупційної діяльності апарату обласної ради.

10.3. Депутати можуть приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою статті 23 Закону України «Про запобігання корупції», якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

Обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

1) даруються близькими особами;

2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

10.4. Подарунки, одержані депутатами як подарунки територіальним громадам Одеської області, комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

11. Контроль за дотриманням Правил

11.1. Розглядом фактів порушення вимог даних Правил займається постійна комісія обласної ради з питань регламенту, місцевого самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації.

11.2. Розгляд питань, пов'язаних з порушенням Правил депутатом, здійснюється вказаною комісією на підставі звернення депутата, групи депутатів, скарг органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, організацій, установ, громадян, за поданням голови обласної ради, за поданням голови постійної комісії обласної ради з питань регламенту, місцевого

самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації.

11.3. У разі подання необґрунтованої скарги, що зачіпає честь, гідність, ділову репутацію, депутат має право захищати свої права всіма способами, не забороненими нормами чинного законодавства України.

12. Відповідальність за порушення Правил

За результатами розгляду на своєму засіданні, у випадку порушення цих Правил, постійна комісія обласної ради з питань регламенту, місцевого самоврядування, депутатської діяльності, зв'язків з громадськістю, моралі, етики та гласності, прав людини, свободи слова та інформації має право застосувати до депутата один або одночасно кілька заходів впливу:

- попередження із занесенням до протоколу засідання;
- інформування про недостойну поведінку депутата та про заходи впливу, яких вжито до нього, шляхом розміщення повідомлень у засобах масової інформації та на офіційному сайті Одеської обласної ради;
- рекомендація депутату вжити належних заходів з метою попередження подальших випадків порушень норм і правил депутатської етики;
- внесення на розгляд Одеської обласної ради пропозиції щодо застосування до депутата, який порушив норми депутатської етики, санкцій у вигляді позбавлення права виступу на одному пленарному засіданні.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту рішення обласної ради «Про затвердження Правил етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання»

Проект рішення підготовлено на підставі Пропозицій Національного агентства з питань запобігання корупції до антикорупційної програми Одеської обласної ради на 2022-2024 роки та з метою зміцнення довіри громадян до Одеської обласної ради, забезпечення ефективної депутатської діяльності і уніфікації вимог до депутатів Одеської обласної ради.

Правила етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання є узагальненням етичних норм та правил поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання, яких вони повинні дотримуватись під час виконання депутатських повноважень та є узагальненням стандартів депутатської етики та етичної поведінки депутатів, якими їм рекомендується керуватися під час здійснення депутатської діяльності, виконання депутатських повноважень, покладених на них Конституцією України, законами України та волею виборців України.

Впровадження Правил етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання підвищить рівень довіри мешканців територіальних громад Одеської області до обласної ради та депутатів, підвищить персональну відповідальність депутатів, сприятиме подальшому забезпеченню відкритості у їх діяльності під час виконання депутатських повноважень, а також сприятиме попередженню випадків порушення депутатами депутатської, службової та професійної етики.

Мета Правил етичної поведінки депутатів Одеської обласної ради VIII скликання - встановлення стандартів та правил поведінки для врегулювання ситуацій етичного характеру, що виникають в процесі здійснення депутатами повноважень, покладених на них Конституцією України, законами України та волею виборців.

Начальник юридичного управління
апарату обласної ради

Роман ЛЕБЕДЄВ